

Megőrizte a robbantás omladéka

● Pécs (MTI)

Az államalapítás milleniumára, 2000. szeptemberére bemutatható állapotba kerülhet Pécssett az 1367-ben alapított első magyar egyetem, ha a feltárására és helyreállítására szánt pénzforsók folyósítása nem akadozik – adták a tájékoztatást az ásatás vezetői.

Sándor Mária és Gerő Győző régészek elmondták: a Millenniumi Emlékbizottság programjában és Pécs világorökség pályázatában is szereplő helyreállítás valódi kuriózum bemutatását teszi lehetővé. A néhány évtizeddel korábban alapított, de azóta átépített vagy átköltöztetett prágai, bécsi és krakkói

középkori egyetemekkel szemben ugyanis a pécsit éppen a történelem viharai óvták meg eredeti állapotában az utókor számára.

A hadvezér Zrínyi Miklós a török által megszállt Pécs 1664-es ostromakor aláaknáztatta az akkor már kasszáryaként szolgáló egyetemi épületet, s a robbantás omladéka megőrizte az eredeti alapfalakat, melyeknek feltárásával rekonstruálható az első magyarországi egyetem, valamint a mellette álló Mária kápolna, ahová az alapító Vilmos püspököt is temették.

Az ásatások költségeit a Középkori Egyetem Alapítvány előlegezte meg.

● **Augusztus 20–22.: Stefánia Part'y**

Karnevál a rakparton

Az idén augusztus 20-án immár ötödik alkalommal csalogatják a szegedieket, az érdeklődőket a Tisza partjára a Stefánia Part'y három napon át tartó színes kavalkádjára. Minden eddiginél gazdagabb programmal várják a közönséget. Számos koncert, technikai bemutató, légi parádé és tűzijáték a kínálat, amelyben valamennyi korosztály találhat kedvére való.

Kisebb jubileumnak számít az ötödik Stefánia Part'y, amelyet augusztus 20–22. között rendeznek meg Szegeden, az alsó rakparton. A program főszervezőjét Márta Irént, a Szivárvány Stúdió vezetőjét kérdeztük a részletekről.

● **Mitől lesz másabb az ötödik Stefánia Part'y, mint az eddigié volt?**

– Úgy gondolom, tényleg olyan a műsorokínálat, amely a családokat arra ösztönzi, hogy kijöjjenek a rendezvényre, akár mindhárom nap – válaszolta Márta Irén. – Délelőtt tíztől éjfélig pörögnek az események a rakparton, ahol a gyerekek telerajzolhatják az aszfaltot. A „legek” vetélkedője látványosnak ígérkezik, miként a veterán járművek felvonulása, a katasztrófa-elhárítási bemutató, avagy az esti fáklyás felvonulás a Tiszán.

● **Az utcabálokon kik húzzák majd a talpalávalót?**

– Augusztus 20-án a Drink Panthers, másnap a Dollár Boys, 22-én pedig a PRT. De természetesen az egyéb zenei műfajok kedvelőinek szolgálunk meglepetésekkel.

● **Kik a Stefánia Part'y igazán nagy sztárjai?**

– Pénteken este a mostanában újra felfedezett Cser-

hádi Zsuzsa énekel majd a színpadon. És ami a lényeg, tényleg énekel, nem csupán közös CD-hallgatásra várja a közönséget, mint sok előadó teszi. A másik nagy név a programban Fenyő Miklós, akinek fellépése bizonyára fergeteges rock and roll buli lesz.

● **Milyen egyéb programokra hívná még fel a figyelmet?**

– Augusztus 20-án délután véradást szervezünk, jó lenne, ha minél többen részt vennének rajta. Ami még eddig nem volt: a tűzoltóság bemutatóján lehetőség nyílik arra, hogy a nézők is bekapcsolódjanak az oltásba. A meghatározott kereteken belül. Lehet, hogy sokan vágytak arra, hogy egyszer próbálhassák, milyen lehet igazából küzdeni a lángokkal.

● **Tavaly némi csalóást okozott a tűzijáték, túl rövidre sikerült. Milyen lesz az idén?**

– Hosszabb, mint a tavalyi. Sajnos ez nem olcsó mulatság. Ugyanabból a pénzből lehet rövidebbet, ám látványosabbat, avagy hosszabbat, de szerényebbet tartani. Az idén 10 perces lesz és látványos. Az autósoknak jó tudniuk, hogy csütörtökön este 8 órától lezárják a belvárosi hidat, csak gyalogosokat engednek fel. Az önkormányzat két és fél millió forinttal támogatja a tűzijáték megrendezését.

● **És kik álltak még a rendezvény mellé?**

– Többek között a Szerencsejáték Rt., amely itt tartja majd szombaton délután a hatos lottó sorsolását, és a Dél-magyarország Kft. a fő támogatónk. Emellett sokan segítettek, hogy a különböző vendégekön ajándékokkal kedveskedhessünk a résztvevőknek. Több százan dolgozunk azért, hogy az ötödik Stefánia Part'y jól sikerüljön.

V. F. S.

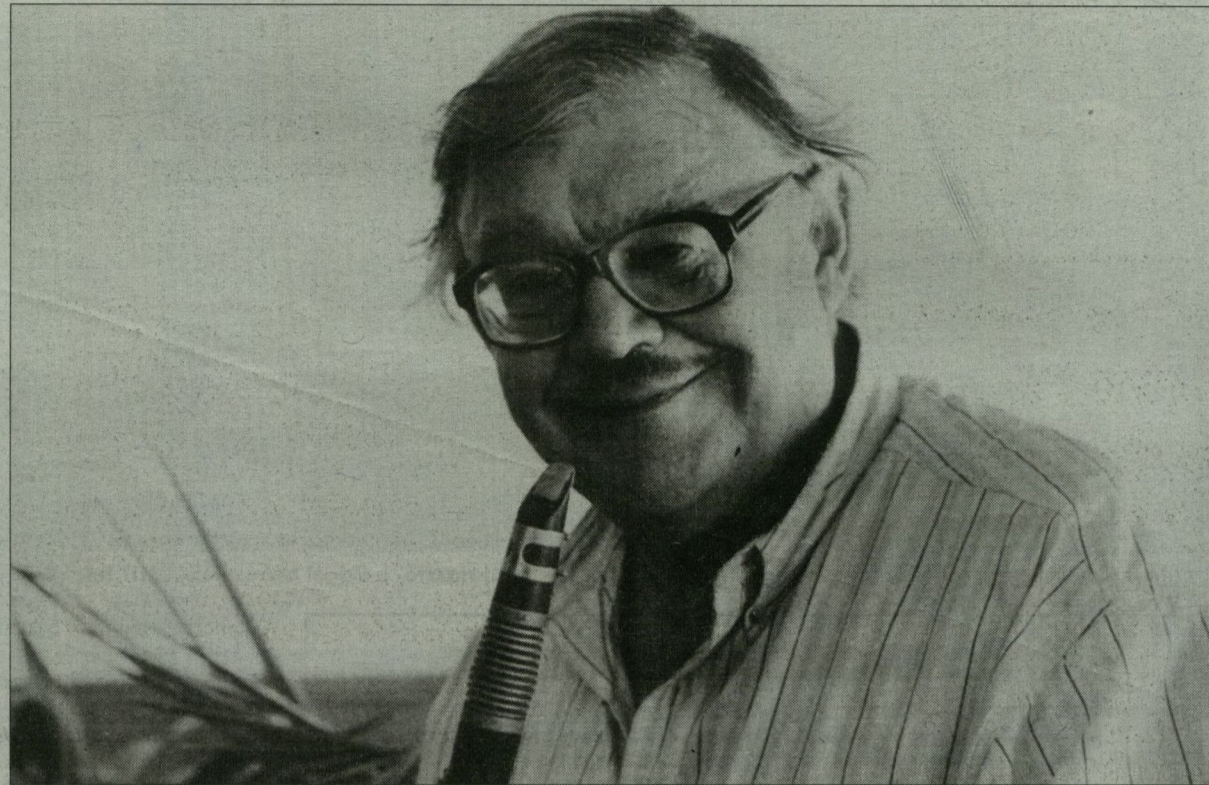

A tavalyi rendezvényre is ezek voltak kíváncsiak. Felvételünk a bogáralakozón készült. (DM-fotó)

Stefánia

● **Joe Murányi a szabadtéri színpadon**

Az öreg dzsessz fiatalja

Joe Murányi: Annál jobban játszom, minél inkább élvezi a közönség. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A Szegedixie '98 ma esti Dóm téri előadásának sztárvendége Joe Murányi, magyar származású amerikai dzsesszklarinétos. A nemzetközi dzsesszvilág egyik legelismertebb szólistája, aki egykor öt évig játszott Louis Armstrong mellett, alábbi interjújában a dzsesszenélésről és a dzsesszműfajokról alkotott véleményét osztja meg az olvasóval.

● **Joe, ön magyar vagy amerikai?**

– Amerikában születtem, magyar szülőktől. Apám Mezőkövesdről, anyám Sopron mellől vándorolt ki. A szüleim gyerekkoromban magyarul beszéltek hozzám, de ma, hogy magyarokkal van kapcsolat, sokkal jobban beszélem a nyelvet, mint egész életemben. Ennek ellenére én amerikai vagyok.

● **Emlékszik még az első klarinétjára?**

– Huszonöt dollárba került és apám hetente egy dollár részlettel törlesztette az összeget. Tizenhárom éves voltam, amikor megkaptam. A család zenetanuláson mellé állt, azt hiszem, elsősorban anyám tolta ezt a szekeret. Mindenesetre, amikor először fújtam meg a klarinétot, olyan hangot adott, mint egy gúnár. Valóságos elszörnyedtem. Rádásul a hűmen beleszerentem az öreg dzsesszzenébe.

● **Kíváncsi volnék, beszélne-e egy Mozart klarinét kvintettbe?**

– Igen, hiszen játszottam klasszikus zenét is. Az egyetemen azt tanultam. És különben is, a barátaim tudják rólam, mennyire imádom Mozartot. Legalább ötven könyvem van róla. Egy lemezgyűjtő és -kereskedő barátom a napokban egy zsáknyi bakelitlemezzel állított be hozzám, s azzal tette

le, hogy „Tessék: nagyjából Mozart”. Armstrong-lemezeket már nem tudott hozni, mert azok mind megvannak nekem is.

● **Milyen fajta zene hozza lázba?**

– A jó zene. Nem bánom, milyen stílus és műfaj van, csak lélek és szívet legyen benne. Szeretem én a magyar népzene, a cigányzenét és a román zenét is, de ugyanúgy szeretem Sztaravinszkijt vagy Mozartot. Tudja, elmúltam már húszéves, és sokféle zenét hallottam. De a mai napig minden zene érdekel, amiben szívet és élelet érezek. És hát így van ez élet-temben még sok egyébbel is.

● **A dzsesszenének a kezdetek óta jó pár irányzata kialakult. Ön azt mondta, az „öreg” dzsessz szerette meg. Úgy érti, a tradicionális irányzatok közelebb állnak a temperamentumához?**

– A tradicionális dzsessz révén közelebb lehet kerülni ennek a zenének a gyökereihez. Ma sok zenész inkább a dzsessz modern irányzatait választja, mert úgy érzi, hogy ki-kezezőbbek a mai kor számára. Hadd jegyezzek meg azonban valamit: a dixieland, a swing, a bebop, a cool-jazz, a modern dzsessz – ezek mind csak nevek. Én úgy látom, hogy Louis Armstrong 1923-ban megjelent lemeze óta a swing lett majd mindennek az alapja; minden dzsesszstílus passzol hozzá. Figyelje meg a dobost: a dixiezenében, sőt talán még a bebop zenében is ezt a swingritmust játszhatja. Emlékszem, Armstrong egyszer bejelentette a zenekar előtt, hogy a következő szám a Musicrat ramble lesz, mire a dobos felkiáltott, hogy „Oh, yes, dixielandet játszunk!” Armstrong pedig rászólt, hogy „Nem, te swinget dobolsz, a dixielandet majd én játszom!”

● **Milyen zenében látja a dixiestílus előzményét?**

– A dixie közvetlen előzménye a ragtime volt, amelyet általában zongorára írtak. Én úgy érzem, a ragtime szinkópás stílus nem csak a tizenkilencedik század végi amerikai zenében, de a zongorairódomal számos

művében is megtalálható. Számomra Liszt és Chopin zenében is volt ragtime-érzés.

● **Ön szerint hol és hogyan született a dzsessz?**

– Ki tudná pontosan megmondani?! New Jersey-ben van egy dzsesszklub, amely nemrég megünnepelte a dzsesszszene százéves születésnapját. De hát ki tudhatja ezt biztosan? 1894–1895 környékén, amikor a dzsessz megjelent, a darabokat még nem adták ki lemezen, így nem is lehet tudni, ki lehetett a dzsessz kitalálója. Én egyébként abban sem hiszek, hogy ez a szülőhely egyedül New Orleans volt. Ez inkább csak propaganda. Valahogy úgy képelem, hogy a dzsessz, mint új divat, egyszerre több helyen üthette fel fejét az amerikai délen. Különbözők azt sem hiszem, hogy a dzsessz kezdeti szakaszában csak fekete zenészek játszották volna ezt a stílust. A dzsessz a déli szegény vidék zenéjeként indult, egy olyan vidéken, ahol nemcsak feketék, hanem kreolok és mexikóiak is éltek. Az ötvenes években találkoztam egy öreg fekete dobossal, aki esküdött rá, hogy a tízes években nem New Orleansban, hanem a New York melletti New Jersey-ben volt az igazi dzsesszélet. Ha hallottam volna, mesélte az öreg, hogy a vasútállomás vörös lámpákkal világított utcájában kicsoda zenéket játszottak 1912-ben! Szóval, szerintem vigyázni kell, amikor a dzsessz mítikus helyeként egyedül New Orleans jelöljük meg.

● **De miért éppen az amerikai dél volt az új stílus bölcsője?**

– Számomra az a legmeggyőzőbb magyarázat, hogy a század elején ezeken a helyeken számos fúvószenekar működött; elsősorban indulókat játszottak. A fehér és fekete zenekarok között az volt a különbség, hogy míg az előbbieket általában tudtak kottát olvasni, a feketék rendszerint hallás után próbálkoztak. Szerintem voltak olyan kreol zenészek, akik a fehér zenekarokba is beleszóltak, ott megtanulták az indulókat, és elvitték a feketékhez. Akik így tanultak játszani,

azok a zene egy-egy helyén elfelejtették a helyes előadásmódot, s ekkor valószínűleg „ráztak” valamit helyette. A végén kiszült, hogy van egy-egy pasi, aki remekül improvizál. Szerintem ekkor, a dzsesszel együtt született meg az előadói improvizáció. Addig a komoly zenében ez ismeretlen dolog volt.

● **Önt nem szokta előadás közben elragadni az improvizáció?**

– De igen. A kollégák mondják, hogy érezni lehet, amikor egy második körre is számítani lehet. Nem kell más hozzá, csak jó érzés, hogy kedve legyen az embernek improvizálni. Annál jobban játszom, minél inkább élvezi a közönség. Egészen más érzés egy olyan közönség előtt zenélni, amelyik együtt él a dzsesszrel, tapsol, esetleg bekiabál muzsikusknak, mint olyan emberek előtt, akik csak hallgatnak.

● **Fel szokott készülni az improvizációkra?**

– Én nem. De Armstrong például sokat készült gondolatban, s az ő improvizációi ezért tökéletesen készek és megformáltak voltak. Én nem építkezem előre: szabadabban veszem az improvizálást. Ha egy lemezfelvételen háromszor kell eljátszanom valamit, akkor könnyen lehet, hogy mindegyik különböző lesz. Ez persze el-sülhet rosszul is.

● **A Dóm téren négyezer ember hallgatja majd. Hol játszott eddig a legtöbb ember előtt?**

– Louis Armstronggal egyszer Tunéziában lépett fel a zenekarunk egy amerikai hadibázison. Hatalmas felhajtás volt, beöltöztettek bennünket arany-sujtásos ruhába (a volt feleségemnél ma is megvan), még az amerikai külügyminiszter is ott volt. Életemben nem játszottam még ekkora tömeg előtt. Amikor felálltam a színpadra, tengernyi katonát láttam magam előtt. Legalább ötvenezren voltak. Az ezért túl sok volt. A szegedi helyszínt azért szeretem, mert amellet, hogy sok néző fér be, jó hangulata van a térnek. Márpedig a dixiehez hangulat kell.

Panek Sándor

Önként jelentkező

● Budapest (MTI)

Napokon belül önként jelentkezik a Központi Bünyildőzési Igazgatóságnál (KBI) Acifi Nijazi kosovói albán férfi, akit Fenyő János médiavállalkozó februárban történt megilkollásával gyanúsítanak – közölte védőügyvédje pénteken.

Kamarás Gábor elmondta, hogy védené teljesen ártatlannak vallja magát és csak hosszas alkudozás és bizonyos feltételek mellett vállalta, hogy átlépi a magyar határt.

A KBI garantálta Acifi Nijazinak, hogy 30-napos előzetes letartóztatása után – amennyiben a szakértői vizsgálatok bebizonyítják: nem ő követte el a merényletet – kiengedik.

Az ügyvéd elmondta, hogy közte és a KBI között az egyeztetések körülbelül két hete kezdődtek el.

Fenyő Jánost, a VICO sajtóbiradalom vezetőjét idén február 11-én ölték meg több lövéssel a II. kerület, Margit utcában.

Az ügyben több szálon nyomozó KBI áprilisban bejelentette, hogy még március közepén állampolgári bejelentés alapján megtalálták azt a GAM-988 forgalmi rendszámú Mitsubishi Lancert, amelyből valószínűleg a merénylő szállt ki a gyilkosságot megelőzően.

A helyszínt közelében megtalálták a gyilkos által használt sapkát, benne hajszálakkal, valamint a fegyvert – egy Agram-2000 típusú hangtompító géppisztolyt – amelyen a nyomozók nem találtak ujjlenyomatot.

A KBI március 21-én tartott sajtótájékoztatóján elhangzott, hogy a szervezet egy kosovói albán férfit, Acifi Nijazit, valamint két társát gyanúsítja a bűncselekmény elkövetésével.

Az ügyben egyébként többször felmerült S. Mead kosovói albán férfi neve is – akit a KBI soha nem hozott összefüggésbe a gyilkossággal.

A rendőrség senkinek sem adhat előzetes garanciát a fogvatartás időtartamára, mivel az a bíróság hatásköre – közölte pénteken az ORFK szóvivője. Garamvölgyi László közölte: Acifi Nijazi elfogatóparancs hatálya alatt áll, és amennyiben elfogják, úgy vele szemben a büntetőeljárás törvényi szabályai szerint kell eljárni.

Tűz az áruházban

● Pécs (MTI)

Tűz pusztított pénteken délelőtt a pécsi Fema bevásárló központban.

A város déli peremén álló kétszintes nagyáruház szercsere nem érték el a lángok, de a vele egybeépített kupola alatt, illetve az ahhoz csatlakozó passzázsban mintegy száz négyzetméteres alapterületen több üzlet is kiégett.

A pécsiek mellett, a komlói, a siklósi és a szigetvári tűzoltók is résztvettek a lángok megfékezésében. A hat tűzoltó-fecskező munkáját egy emelőkosaras, egy létrás és egy vízszállító jármű is segítette.

A tűzoltókat 8 óra 20 perckor riasztották a Fema bevásárló központhoz. A feltámadt áruház középpontja felé sodorta, de a tűzoltóknak sikerült megakadályozniuk, hogy a kétszintes épület lángba boruljon.

Az anyagi kár jelentős.